

Mircea MORARIU

Musicalul la vreme de criză

Oricât de familiare i-ar fi criticului „învățăturile” ce îi cer să nu cuteze a compara vreodată spectacolul de teatru cu cel cinematografic, căci cu totul altele sunt legile și mijloacele care guvernează cele două arte, e clar ca lumina zilei că și criticului, fiind om, nu îi este nicidecum la îndemână să își scoată din minte filmul *Sunetul muzicii* din 1965, regizat de Robert Wise, ori să îi uite pe interpreții principali, Julie Andrews și pe Christopher Plummer, sau pe adolescenții și copiii ce interpretau admirabil odraslele căpitanului cântăreț. Cu atât mai mult cu cât criticul în cauză a văzut filmul în copilărie, i-a plăcut, l-a mai revăzut de câteva ori și iarăși i-a plăcut, chiar dacă între timp a devenit matur și a aflat de la confracții săi ce comentează producții cinematografice că „nu există în film valori scenografice neobișnuite, coregrafice ori interpretative” și că „superlativul se află în muzică; nu numai în coloana sonoră, ci și în substanța muzicală a unor numere, care, în regia lui Wise, trec rampa pentru a deveni bucăți de cinema”. Așa încât criticul cere îngăduință și mărturisește cinstit că, în timp ce urmărea spectacolul Teatrului German de Stat din Timișoara cu *musicalul* lui Richard Rogers, nu a putut să nu își amintească secvențe de film. Să le suprapună peste ceea ce vedea acum. Se încumetă scriind cele ce urmează să depună efortul de a face abstracție de amintiri, în mod fatal subiective, și să judece producția timișoreană drept ceva „independent”, ca produs estetic de sine stătător.

Nu încape îndoială că misiunea regizoarei începătoare Simona Vintilă nu a fost una deloc simplă. Mai întâi, fiindcă nu e nicidecum suficient pentru reușita spectacolului că instituția producătoare are în Dana Borteanu (*Maica Starefă*) o actriță cu o voce aparte. Nu ajunge că Daniela Török, interpreta merituosă a *Mariei*, și Boris Gaza (*Rolf*) stau și ei bine la capitolul voce. E nevoie de un număr mare de repetiții ca să nu se vadă tracul de dinaintea abordării ariilor-cheie, e nevoie să nu apară accidente de sonorizare, mai e nevoie și de puțin noroc. În seara premierei, nu toate aceste condiții au fost îndeplinite. Din păcate.

În al doilea rând, nu ajunge că pentru rolul *Căpitanului von Trapp* s-a făcut apel la un bariton de la Opera Română din Timișoara, Cristian Rudic. E necesar mult tact regizoral pentru a-l convinge pe un artist liric să renunțe la o seamă de poncife care, vrând-nevrând, îl determină să facă un pas în față atunci când îi vine rândul să cânte o arie, să o cânte și apoi să lase loc pentru aplauze, așa cum știe el că sunt legile casei de unde provine. Simona Vintilă mai are și ea nevoie de un pic de experiență pentru a dobândi acest tact.

În al treilea rând, se știe cât de greu și cât de riscant e, chiar și pentru un director de scenă cu experiență, să monteze spectacole în a căror distribuție sunt copii și adolescenți. Indiscutabil, ei aduc cu sine inocență, farmec, delicatețe, dar și mult imprezvizibil. Le-au adus pe toate Harald Weisz, Antonia Popa, Miro Diaconu, Alma Diaconu, Bianca Caraiman, Caroline Bicu, dar aș fi dorit ca interpreții copiilor căpitanului von Trapp să fie mai mult ajutați de corepetitoarea Csibi Andrea și de coregrafa Helen Ganser.

În al patrulea rând, se cuvine spus că sala Teatrului German de Stat din Timișoara nu are dimensiuni suficient de mari pentru spectacole de acest gen. Nu dispune de fosă pentru orchestră. Plasată în fața artiștilor, orchestra dirijată de Peter Oschanitzky, i-a cam acoperit pe unii dintre ei, ceea ce, conjugat cu erorile

Foto: TGST

tehnice de care am amintit mai sus (microfoane nedeschise la timp), le-a accentuat unora disconfortul.

Actorii, cântăreții și figuranții distribuiți în celelalte roluri (Ida Jarcsek-Gaza, Tatiana Sessler, Rareș Hontzu, Olga Török, Magyari Etelka, Isolde Cobet, Ina Ionescu, Ramona Olasz, Csibi Andrea, Annemarie Waldek, Andrea Wolfer, Vali Velimirovici, Andrea Nistor, Radu Vulpe, Iosif Csorba, Constantin Necula, Francisc Nedelyov, Iosif Kobau) și-au făcut datoria, dar ca lucrurile să iasă cu adevărat bine era necesar un plus de figurație, era nevoie de cor, era nevoie de un decor mai sofisticat, mai rafinat (Geta Medinski), de costume mai luxoase (Traian Zamfirescu), adică de toate acele ingrediente fără de care nu prea e imaginabil un musical adevărat. Toate acestea costă și nu costă deloc puțin. Lucru mai greu de împlinit în vreme de criză. Nu are așadar nici un rost să ne mirăm că *Sunetul muzicii* de la Teatrul German de Stat din Timișoara e un *musical* de criză. Și nici ca cineva să se supere pe critic că a gândit și a scris asta. Ori că l-a judecat ca atare.

Teatrul German de Stat din Timișoara – Sunetul muzicii. Muzica: Richard Rogers. Textele cântecelor: Oscar Hammerstein II. Regia: Simona Vintilă. Decoruri: Geta Medinski. Costume: arh. Traian Zamfirescu. Dramaturgia: Cornelia Winkler. Coregrafia: Helen Ganser; Corepetitor: Csibi Andrea. Light design: Lucian Moga. Cu: Cristian Rudic, Daniela Török, Ida Jarcsek-Gaza, Tatiana Sessler, Rareș Hontzu, Boris Gaza, Olga Török, Haral Weisz, Antonia Popa, Miro Diaconu, Alma Diaconu, Bianca Caraiman, Caroline Bicu, Dana Borteanu, Magyari Etelka, Isolde Cobet, Ina Ionescu, Ramona Olasz, Csibi Andrea, Andrea Waldeck, Andrea Wolfer, Vali Velimirovici, Andrea Nistor, Radu Vulpe, Iosif Csorba, Constantin Necula, Francisc Nedelyov, Iosif Kobau. Data premierei: 13 iunie 2009.